

DE AZIATISCHE HOORNAAR IN NEDERLAND

Aziatische hoornaar

Herkenning

De Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) is een grote wesp uit Azië. Hoewel de Aziatische hoornaar lijkt op de inheemse ofwel Europese hoornaar, zijn de twee op basis van een aantal kenmerken vrij gemakkelijk van elkaar te onderscheiden.

Aziatische hoornaar	Europese hoornaar
Borststuk geheel zwart	Borststuk rood-zwart
Gezicht oranje-zwart	Gezicht geel-rood
Poten zwart-geel	Poten oranje-rood

Europese hoornaar

Andere gelijkende soorten

De middelste wesp (een sociale wesp, links) is kleiner dan de Aziatische hoornaar en heeft een ander kleurpatroon op het achterlijf. De stadsreus (een zweefvlieg, rechts) heeft korte sprieten, een rood borststuk en een geel gezicht.

Middelste wesp

Stadsreus

Gevaar voor de honingbij

Zoals bij veruit de meeste wespen, zijn de larven van de Aziatische hoornaar carnivoor. De werksters jagen op andere insecten en nemen die mee voor het nageslacht. Omdat de Aziatische hoornaar een grote wesp is, verzamelt ze ook grote prooien. Een belangrijk deel van die prooien bestaat uit honingbijen. Daarom is in Europese wetgeving vastgelegd dat de Aziatische hoornaar bestreden moet worden. De zorgen van imkers zijn dus begrijpelijk, maar de ervaring leert dat gezonde bijenvolken niet ten gronde gericht worden door hoornaars.

Gevaar voor de mens

Hoewel hoornaars vanwege hun formaat en opvallende kleuren er angstaanjagend uitzien, zijn ze voor de mens nauwelijks gevaarlijk. In tegenstelling tot de welbekende limonadewespen hebben hoornaars geen interesse in zoete voedingsmiddelen van de mens. De meeste mensen zien dan ook niet vaak een hoornaar, al helemaal niet op het terras. Hoornaars zijn niet agressief en zullen alleen steken als het voortbestaan van henzelf of hun nest bedreigd wordt. De steek van hoornaars – ook die van de inheemse hoornaar – is pijnlijk maar niet gevaarlijk, behalve als er sprake is van een allergie voor wespengif. Ook in dat laatste geval is een steek van een hoornaar overigens niet gevaarlijker of pijnlijker dan die van een ‘gewone’ kleinere wesp.

Gezien?

Imkers zijn onmisbaar bij het opsporen van de Aziatische hoornaar. Komt u de Aziatische hoornaar in Nederland tegen? Geef uw waarneming door, liefst met foto. Dit kan via <https://waarneming.nl/go/vespa-velutina> of door een email te sturen naar eis@naturalis.nl.

Nesten

Hoewel alle hoornaars nesten van een papierachtige substantie bouwen, zien de nesten van de Aziatische hoornaar er heel anders uit dan die van de inheemse Europese hoornaar.

Europese hoornaar

De nesten zijn gebouwd in holtes, zoals in bomen en menselijke bouwsels. De vorm van het nest is erg variabel en vaak aangepast aan de beschikbare ruimte.

De Aziatische hoornaar in Europa

In 2004 werd de Aziatische hoornaar voor het eerst gezien in Europa, in Frankrijk, waar ze vermoedelijk kort daarvoor per ongeluk is geïntroduceerd. De soort heeft zich vervolgens in enkele jaren verspreid door Frankrijk en na 2010 ook door de rest van West-Europa. In de afgelopen jaren heeft de Aziatische hoornaar zich in een rap tempo uitgebreid in België, waar bestrijdingsacties inmiddels niet meer op kunnen tegen de verspreidingsdrang van deze Aziatische wesp.

Aziatische hoornaar

De nesten hangen over het algemeen (hoog) in bomen en zijn vanaf de grond meestal niet te zien. Het nest is rond of ovaal van vorm.

De Aziatische hoornaar in Nederland

In 2017 werd de soort voor het eerst in Nederland gesignaleerd. Dit gebeurde in Dreischor (Zeeland), waar een imker de hoornaars voor zijn honingbijenkast zag vliegen. Het nest is door EIS Kenniscentrum Insecten opgespoord en vervolgens vernietigd. In 2018 werd de Aziatische hoornaar opnieuw gezien op verschillende plekken in Nederland. Op twee plekken is een nest vernietigd, op andere plekken ging het om meldingen van een enkel individu of was het nest al uitgevlogen. In de komende jaren kan een sterke toename van de Aziatische hoornaar in Nederland verwacht worden. In omliggende landen is de soort al wijd verspreid aanwezig en wordt nog maar een deel van de nesten gevonden en verdelgd.

Colofon

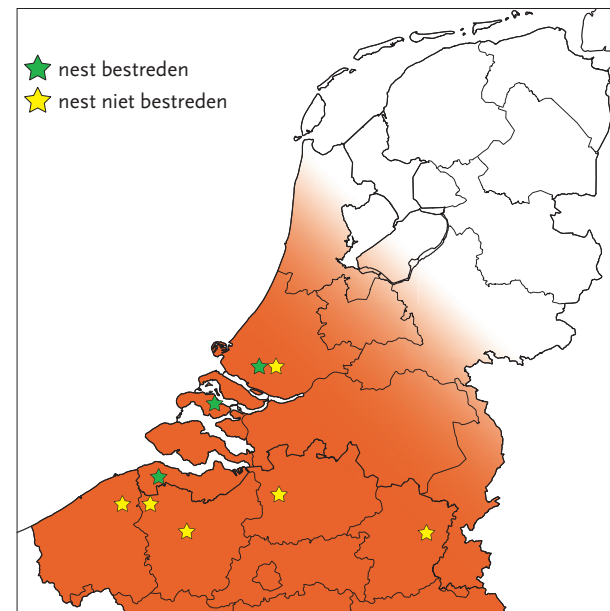
Een uitgave van EIS Kenniscentrum Insecten in opdracht van de NVWA
Samenstelling Linde Slikboer, Theo Zeegers

Meer info www.eis-nederland.nl/aziatischehoornaar,
<http://tinyurl.com/nvwa-aziatische-hoornaar>

Gezien?

Imkers zijn onmisbaar bij het opsporen van de Aziatische hoornaar. Komt u de Aziatische hoornaar in Nederland tegen? Geef uw waarneming door, liefst met foto. Dit kan via <https://waarneming.nl/go/vespa-velutina> of door een email te sturen naar eis@naturalis.nl.

Potentiële verspreiding van de Aziatische hoornaar in 2019, gebaseerd op de locaties van nesten. Het is bekend dat de jonge koninginnen vele tientallen kilometers af kunnen leggen.